

EUROPAPARLAMENTET

2004

2009

Plenarhandling

29.8.2007

B6-0324/07

FÖRSLAG TILL RESOLUTION

till följd av ett uttalande av kommissionen

i enlighet med artikel 103.2 i arbetsordningen

från Vittorio Prodi, Alfonso Andria, Jean Marie Beaupuy och Marios Matsakis

för ALDE-gruppen

om naturkatastroferna denna sommar

Europaparlamentets resolution om naturkatastroferna denna sommar

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av artikel 2, 6 och 174 i EG-fördraget,
- med beaktande av sin resolution av den 7 september 2006 om skogsbränder och översvämningar i Europa 2006, sin resolution av den 5 september 2002 om översvämningkatastrofen i Centraleuropa¹, sin resolution av den 14 april 2005 om torkan i Portugal², sin resolution av den 12 maj 2005 om torkan i Spanien³, sin resolution av den 8 september 2005 om naturkatastrofer (bränder, torka och översvämningar) i Europa denna sommar⁴ och sin resolution av den 18 maj 2006 om naturkatastrofer (bränder, torka och översvämningar) – jordbruksaspekter⁵, – regionala utvecklingsaspekter⁶ och – miljöaspekter⁷,
- med beaktande av de två gemensamma utfrågningarna organiserade av Europaparlamentets utskott för regional utveckling, för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet och för jordbruk och landsbygdens utveckling om en EU-strategi för naturkatastrofer (den 20 mars 2006) och om en europeisk civilskyddsstyrka: Europe Aid (den 5 oktober 2006),
- med beaktande av rådets beslut av den 23 oktober 2001 om inrättande av en gemenskapsindustri för att underlätta ett förstärkt samarbete vid biståndsinsatser inom räddningstjänsten (2001/792/EG, Euratom)⁸ samt av det förestående antagandet av rådets omarbetade beslut om gemenskapens räddningstjänstmekanism och parlamentets ståndpunkt av den 24 oktober 2006⁹,
- med beaktande av Kyotoprotokollet till Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC) från december 1997 och gemenskapens ratificering av Kyotoprotokollet den 4 mars 2002,
- med beaktande av kommissionens rapport nr 21553 om klimatförändringar och den europeiska vattendimensionen,
- med beaktande av ”Forest Focus”-förordningen (förordning (EG) nr 2152/2003 av den 17 november 2003),

¹ EUT C 272 E, 13.11.2003, s. 471.

² EUT C 33 E, 9.2.2006, s. 599.

³ EUT C 92 E, 20.4.2006, s. 414.

⁴ EUT C 193 E, 17.8.2006, s. 322.

⁵ Antagna texter, P6_TA(2006)0222.

⁶ Antagna texter, P6_TA(2006)0223.

⁷ Antagna texter, P6_TA(2006)0224.

⁸ EGT L 297, 15.11.2001, s. 7.

⁹ Antagna texter, P6_TA(2006)0286.

- med beaktande av kommissionens meddelande av den 3 november 1998 om en skogsbruksstrategi för Europeiska unionen (KOM(1998)0649),
 - med beaktande av kommissionens förslag av den 29 september 2004 om Life+-programmet och av parlamentets resolution av den 2 maj 2005 om Life+, finansiellt instrument för miljön: flerårigt program 2007–2013,
 - med beaktande av sin resolution av den 15 juni 2006 om den reviderade strategin för en hållbar utveckling¹,
 - med beaktande av punkt 12 i slutsatserna från Europeiska rådets möte i Bryssel den 15 och 16 juni 2006,
 - med beaktande av kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Europeiska unionens solidaritetsfond (KOM(2005)0108) och av parlamentets ståndpunkt av den 18 maj 2006²,
 - med beaktande av sin lagstiftningsresolution av den 25 april 2007 om rådets gemensamma ståndpunkt inför antagandet av ett direktiv om bedömning och hantering av översvämningsrisker³,
 - med beaktande av rådets beslut av den 5 mars 2007 om inrättande av ett finansiellt instrument för civilskydd (2007/162/EG, Euratom)⁴,
 - med beaktande av slutsatserna från rådets (RIF) sammanträde den 12 och 13 juni 2007 om stärkandet av övervaknings- och informationscentrets samarbetsförmåga inom ramen för gemenskapens räddningstjänstmekanism,
 - med beaktande av Michel Barniers rapport av den 9 maj 2006 om en europeisk civilskyddsstyrka: Europe Aid,
 - med beaktande av punkt 12 i ordförandeskapets slutsatser från Europeiska rådets möte i Bryssel den 15 och 16 juni 2006 om unionens förmåga att agera vid stora olyckor, kriser och katastrofer,
 - med beaktande av kommissionens meddelande om problemet med vattenbrist och torka i Europeiska unionen⁵,
 - med beaktande av artikel 103.2 i arbetsordningen, och av följande skäl:
- A. Sommaren 2007 präglades av mycket allvarliga skogsbränder och andra vilda bränder i Sydeuropa. Bränderna ledde i många fall till att europeiska medborgare, inklusive engagerade brandmän, dog samt till avsevärda materiella skador och skador på miljön. De områden som brann enbart i juli var lika stora som de som brann under hela förra

¹ Antagna texter, P6_TA(2006)0272.

² Antagna texter, P6_TA(2006)0218.

³ Antagna texter, P6_TA(2007)0143.

⁴ EUT L 71, 10.3.2007, s. 9.

⁵ KOM(2007)0414.

året. I augusti upplevde Grekland en allvarlig nationell tragedi till följd av en av de mest dödliga brandkatastroferna i världen sedan 1871.

- B. Den växtlighet och de skogsområden – däribland områden av gemenskapsintresse som ingår i Natura 2000, och andra områden som är av ekologisk betydelse och som påverkar hela regionen ekologiskt – vilka drabbats av bränderna i Europa i sommar uppgår till mer än 500 000 hektar. De värst drabbade länderna är Grekland, Italien, Bulgarien, Cypern, Kroatien, f.d. jugoslaviska republiken Makedonien, Spanien (särskilt Kanarieöarna) och Albanien.
- C. Under nuvarande förhållanden med alltmer ihållande torka kommer det att bli allt svårare att återställa skogen efter skogsbränder med den ökenspridning som riskerar att uppstå till följd av bränderna.
- D. Under senare år har det förekommit ett ökande antal extrema klimatfenomen i Europa, bland annat ihållande torka och höga temperaturer, som lett till spridning av skogsbränder, förvärrat ökenspridningen i många regioner och påverkat jordbruket, djuruppfödningen och skogsarvet. I andra områden har det förekommit oväder med extremt kraftiga regn, som orsakat rekordartade översvämningar och mycket stor skada genom de jordskred som förekommit till följd av den häftiga nederbörden.
- E. Naturkatastroferna får svåra ekonomiska och sociala konsekvenser för regionala ekonomier, produktiv verksamhet, områden med biologisk mångfald och turism.
- F. En stor andel av skogsbränderna är anlagda, närmare bestämt av personer som på detta sätt har för avsikt att försöka få bygglov inom områden som tidigare varit skyddade skogsområden.
- G. Enbart de förödande skogsbränder som nyligen härjat i Grekland resulterade i mer än 60 dödsfall och många skadade, tusentals hektar nedbränd skog och snårskog, döda djur, ett stort antal förstörda hus och egendomar samt utplånade byar. Under krisen rapporterades det samma dag om 170 enskilda skogsbränder på olika platser i Grekland.
- H. I Italien har man drabbats av en krissituation med översvämningar centralt i landets norra delar och torka och bränder i landets södra delar.
- I. Samtidigt har andra delar av Europa råkat ut för allvarliga översvämningar, särskilt Förenade kungariket, vilka resulterade i minst 10 dödsfall och skador på hus, skolor, infrastruktur och jordbruk till ett värde av 5 miljarder euro samt brist på rent dricksvatten till mer än 420 000 människor, vilket i sin tur ledde till att många människor måste förflyttas. Även företag och turismen drabbades av allvarliga förluster. I West Midlands (Förenade kungariket) förorsakade extremt kraftiga regn på upp till 142 millimeter under en dag ytterligare plötsliga översvämningar som inte bara utgjorde allvarliga hinder för räddningstjänster i deras arbete med att upprätta skydd mot stigande flodnivåer utan även, genom åtföljande jordskred, ledde till ytterligare skada på infrastruktur och egendomar.
- J. Eftersom somrarna i Sydeuropa blir allt hetare och torrare är skogsbränder och andra vilda bränder ett återkommande fenomen, vars intensitet och geografiska lägen dock

varierar kraftigt från år till år. Trenden med dessa katastrofala händelser påverkas också av klimatförändringen och hänger samman med den ökande förekomsten av värmeböljor och torka, såsom påpekades i kommissionens meddelande om torka.

- K. Under de senaste åren har naturkatastrofer och katastrofer orsakade av människan blivit allt vanligare och allt allvarigare, de är mer komplexa och effekterna av dem har förvärrats. Dessa katastrofers skadeverkningar har förvärrats genom stadsplanerings-, utvecklings- och markanvändningsåtgärder som ökat risken för spridning av bränder och minskat den naturliga vattenavrinningen och vattenabsorptionen i miljön.
- L. Värmeböljorna, som förekommer allt oftare, har en oproportionerligt stor effekt på den sårbara delen av befolkningen, särskilt äldre, och ger alltför ofta upphov till olyckor och dödsfall.
- M. Gemenskapens räddningstjänstmekanism aktiverades nio gånger för samma slag av nödsituation under fem veckors tid, och sju av dessa fall inträffade samtidigt. Medlemsstaternas bistånd var inte tillräckligt för att garantera ett snabbt och ändamålsenligt räddningstjänstingripande i alla dessa nödsituationer.
- N. Ordföranden för Europaparlamentets utskott för regional utveckling och kommissionären med ansvar för regionalpolitik har under de senaste tolv månaderna sänt skrivelser till rådets ordförandeskap och uppmanat dem att nå en överenskommelse om den nya förordningen om solidaritetsfonden mot bakgrund av att Europaparlamentet antog sin ståndpunkt redan i maj 2006.
1. Europaparlamentet uttrycker sin starka solidaritet med de anhöriga till dem som förlorat sina liv och med invånarna i de berörda områdena, och betygar sin vördnad för de brandmän, fackmän och frivilliga som oförtröttligt arbetat med att släcka bränder, rädda människor och begränsa de skador som uppstått till följd av sommarens naturkatastrofer.
 2. Europaparlamentet uttrycker sin erkänsla för den solidaritet som Europeiska unionen, dess medlemsstater och andra länder visat när det gäller att bistå de drabbade områdena under skogsbränderna genom att bidra med flygplan, brandbekämpningsutrustning och sakkunskap samt den lovvärda hjälp som getts relevanta myndigheter och räddningstjänster.
 3. Parlamentet anser att omfattningen av dessa händelser och följderna av dem överstiger den regionala och nationella skalan och kapaciteterna i detta sammanhang och efterlyser omedelbart nya och effektivare europeiska instrument. Parlamentet beklagar i detta sammanhang bristen på gensvar och uppföljning i samband med förslaget om upprättande av en europeisk civilskyddsstyrka som på EU-nivå omedelbart skulle kunna agera i krissituationer (Barniers rapport), vilket redan påpekats av parlamentet vid flera tillfällen. Parlamentet anser att en sådan civilskyddsstyrka skulle vara av avgörande betydelse när det gäller förebyggande åtgärder, hanteringen av dessa krissituationer och agerandet under återuppbyggnadsfasen.
 4. Europaparlamentet erkänner den roll som övervaknings- och informationscentret spelat för att stödja och underlätta utnyttjandet och samordningen av räddningstjänstinsatserna

under nödsituationerna. Parlamentet noterar dock att medlemsstaternas resurser för att bekämpa skogsbränder, särskilt från luften, är begränsade och att medlemsstaterna inte alltid kan ge stöd då resurserna behövs inom landet. Parlamentet noterar därför att vissa medlemsstater fått mindre bistånd än de behövde och blev tvungna att ty sig till bilaterala överenskommelser med stater utanför EU för att få stöd. Parlamentet beklagar mot bakgrund av detta att EU i vissa fall på det hela taget misslyckades med att visa tillräcklig solidaritet.

5. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen rådet att skyndsamt nå en överenskommelse om en ny förordning om en solidaritetsfond för EU mot bakgrund av att parlamentet antog sin ståndpunkt i maj 2006. Parlamentet anser att den nya förordningen, som bland annat kommer att sänka tröskeln för utnyttjande av EU:s solidaritetsfond, kommer att kunna hantera skador på ett mer effektivt och flexibelt sätt och i rätt tid samt att den bör kunna utnyttjas när det gäller att reparera skadad väg- och järnvägsinfrastruktur. Parlamentet uppmanar det portugisiska ordförandeskapet, och EU:s ministrar med ansvar för finansiella frågor, miljö och regional utveckling, att omedelbart vidta snabba och kraftfulla åtgärder.
6. Europaparlamentet anser att de erfarenheter som man gjort de senaste åren och den senaste tiden understryker behovet av att öka gemenskapens förebyggande åtgärder och dess beredskap och insatser inom räddningstjänsten när det gäller skogsbränder och andra vilda bränder och uppmanar eftertryckligen kommissionen att ta initiativ i denna riktning.
7. Europaparlamentet välkomnar det färskaste rådsbeslutet från den 5 mars 2007 om inrättandet av ett finansiellt instrument för civilskydd och anser att de åtgärder som stöds av detta instrument bör utgöra ett tydligt uttryck för europeisk solidaritet och ge ytterligare europeiskt mervärde vad avser den effektiva förvaltningen av naturkatastrofer. Parlamentet är dock oroat över att det belopp som öronmärkts för detta nya instrument inte kommer att vara tillräckligt för att instrumentet skall kunna utföra sina ambitiösa uppgifter på ett effektivt sätt.
8. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att undersöka möjligheterna att ha på förhand ordnad tillgång till tilläggskapacitet från andra källor, inbegripet den kommersiella marknaden, för att göra det möjligt att reagera snabbt vid större katastrofer. Parlamentet föreslår att kostnaden för dessa reservresurser kunde täckas av det finansiella instrumentet för civilskydd.
9. Europaparlamentet betonar i detta sammanhang behovet av att snabbinsatskapaciteten utvecklas ytterligare, med medlemsstaternas civilskydd som förebild, såsom efterlystes vid Europeiska rådet i Bryssel den 16 och 17 juni 2006.
10. Europaparlamentet understryker att monument och arkeologiska platser som är av stor betydelse för det europeiska kulturarvet i år har hotats allvarligt av naturkatastrofer, särskilt av skogsbränder.
11. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att undersöka ett eventuellt samarbete med EU:s grannländer och andra tredjeländer för att bekämpa förödande bränder, utbyta uppgifter om bästa metoder och/eller kapacitet under riskfyllda sommarmånader för att

vara bättre förberedda för skogsbränderna 2008.

12. Europaparlamentet betonar behovet av kraftfullare åtgärder för att förebygga naturkatastrofer. Parlamentet ser därför fram emot de två kommissionsstudier som skall offentliggöras 2008 och som syftar till att införa en integrerad strategi för förebyggandet av naturkatastrofer.
13. Europaparlamentet är oroat över det ökande antal katastrofer som förorsakats av extrema klimatfenomen vilka i sin tur enligt experterna till stor del kan hänga samman med den klimatförändring som skett till följd av den globala uppvärmningen. Parlamentet uppmanar därför medlemsstaterna att göra de insatser som krävs för att Kyotomålen skall uppnås och kommissionen att vidta åtgärder som innebär att åtagandena inom ramen för Kyotoprotokollet fullgörs och att en uppföljning sker i detta sammanhang.
14. Europaparlamentet anser att parlamentets resolution av den 15 juni 2006 om den reviderade strategin för en hållbar utveckling omfattar grundläggande inslag och principer som bör följas, och uppmanar till ett genomförande av strategin i rätt tid.
15. Europaparlamentet anser att fokus snarare måste ligga på globalt och regionalt förebyggande än på en begränsning av de skador som förorsakats.
16. Europaparlamentet uppmanar till omfattande skogsvård för att i så stor utsträckning som möjligt minska brandrisken i skogen och därigenom även minska spridningen av bränderna och mildra förloppet. Parlamentet påpekar att den återvunna biomassan skulle kunna bidra till finansieringen av denna typ av skogsvård.
17. Europaparlamentet förväntar sig att alla medlemsstater med tanke på hanteringen av skogsbränder utarbetar omfattande och effektiva katastrofplaner som inbegriper förfaranden för evakuering av civilbefolkningen och som kontrolleras och granskas regelbundet på central EU-nivå.
18. Europaparlamentet beklagar att så många av dessa skogsbränder tycks vara anlagda och uppmanar medlemsstaterna att utan dröjsmål vidta åtgärder för att ställa förövarna inför rätta i syfte att avskräcka från ytterligare medvetna kriminella handlingar av detta slag.
19. Europaparlamentet beklagar att bränder anläggs på grund av markspekulation och anser mot bakgrund av detta att det är hög tid att sådan lagstiftning införs på EU-nivå som skyddar nedbrända skogsområden från att vid ett senare tillfälle utnyttjas för byggande och att ett bindande program införs för återplantering av skog på de områden som drabbats av skogsbränder.
20. Europaparlamentet anser att sådana katastrofer kan hanteras effektivt endast på gemenskapsnivå och efterlyser därför eftertryckligen kraftfulla åtgärder på en stärkt EU-nivå, om nödvändigt med nya gemenskapsinstrument för förebyggande och hantering av detta problem.
21. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen till ett bättre utnyttjande av befintliga ekonomiska och tekniska medel samt av nya vetenskapliga rön i samband med

förebyggandet av katastrofer och minskningen av deras skadeverkningar.

22. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att införa strängare påföljder för kriminella handlingar som skadar miljön, i synnerhet för sådana handlingar som förorsakar skogsbränder. Parlamentet anser att en snabb och effektiv utredning som fastställer vem som bär ansvaret kombinerat med välavvägda påföljder skulle avskräcka från vårdslöst och medvetet beteende av ovannämnda slag.
23. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att granska stadsplanerings- och markanvändningsåtgärder och även bästa praxis mot bakgrund av nya vetenskapliga rön som gör gällande att riskerna för översvämning och skogsbränder kan öka beroende på hur mark, livsmiljöer och frågan om vattenavrinning hanteras. Kommissionen och medlemsstaterna uppmanas även att främja en mer hållbar strategisk ram som i så stor utsträckning som möjligt underlättar naturlig vattenavrinning och vattenabsorption i miljön och samtidigt ökar kapaciteten hos åtgärder för bekämpning av översvämningar och hos infrastruktur för vattenavrinning att begränsa skadeverkningarna av extremt kraftiga regn.
24. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att, med tanke på den allt större risken för bränder i EU:s medlemsstater, utföra mer forskning om möjligheter till förbättringar i förebyggandet av skogsbränder och om effektivare metoder och material för bekämpning av dessa bränder, men även forskning om möjliga förändringar i strategierna och metoderna för plantering.
25. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att göra en djupgående analys av konsekvenserna och återverkningarna av naturkatastroferna, särskilt de katastrofer som drabbat unionens skogsområden, och i detta sammanhang också studera skadeverkningarna på de områden som ingår i Natura 2000. Kommissionen uppmanas även att lägga fram förslag om utvecklingen av en gemenskapsstrategi för bekämpning av skogsbränder och om ett gemensamt protokoll om förebyggande och bekämpning av sådana bränder.
26. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och alla relevanta offentliga myndigheter att beakta klimatförändringen och den ökade risken för katastrofer som översvämningar och skogsbränder i sitt arbete med att fastställa budget och reserver för räddningstjänsterna och för instrument som solidaritetsfonden för att begränsa skadorna.
27. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, medlemsstaternas regeringar samt de regionala myndigheter som drabbats av bränder och översvämningar.